

monča - mačka

martin ružička

MONČA-MAČKA

MARTIN RUŽIČKA

2019

MONČA-MAČKA

Martin Ružička

Tlač: Tribun EU, s.r.o., Cejl 892/32, 602 00 Brno, Česká republika,
www.librix.sk
Vydané vlastným nákladom autora
© Martin Ružička, 2019

Publikácia je v slovenskom jazyku voľné šíriteľná na nekomerčné účely
Prvé vydanie

978-80-570-0605-3

1) Dievčina z Oravy

Dievčina z Oravy, spod zelených vrškov,
znovu mi hovorí, čo jej na um zišlo:
že v Bratislave je len betón, panely a schody,
že vlastne ani niet kam chodiť.

Chvíľu mlčím.
Sebe v duchu vravím, že som rád,
že zažili sme nábrežia a hrad.

Dievčatko z Oravy, takto tebe vravím:
ak chceš, ukážem ti Devín, Karpaty a Slavín.
Nespomenúť nedá mi,
máme tu aj parky, jazerá a fontány.

2) Pozor

Je fajn si spolu užiť zábavu,
no ak si mladí pozor nedajú,
tak môžu skončiť vo vzťahu.

Včera večer si mi neverila, keď som tvrdil, že si maličká,
i tak som ťa bozkal, aj na pery a na líčka.
Ráno si nám vypražila vajíčka.

Zas budeme mať večer inakší,
no dnes nám obom vystačí,
pozrieť si telku, ležiac na gauči.

Je krásne bozkávať ti ušká,
spolu sa maznať v poduškách
a zrazu vidím, pri mne drieme družka.

3) Čo?

Bývame spolu,
sme na podvečernej prechádzke blízko domu;
pýtaš sa ma: "Čo sme teraz?"
Odpovedám,
ty vyzeráš zaskočená.

Po chvíli vravíš slová, čo tak sladko znejú mojim uškám:
„Ja som rada, že som družka.“

Nevedel som vtedy, čo ma čaká,
že raz budeš chcieť byť aj manželka a matka.

4) **Mačiatko**

Mám rád Monča-Mončiatko,
mám rád mača-mačiatko.
Mončiatočko mončiatkové,
mačiatočko mačiatkové,
mám rád Monča-mačiatko.

5) **Meninová báseň**

Meninová báseň píšem,
dokončím ju zakrátko;
ty ma voláš Bambuliačik,
ja ťa volám Mončiatko.

Keď treba aj upratujem,
utieram prach z poličiek;
ja ťa volám Druhovitá,
ty ma voláš Družiček.

Ku meninám skladám slová,
nech ťa vždycky zdobí smiech;
končí báseň meninová,
blahoželá Družiček.

6) K druhému výročiu

Možno že mi ešte nepribudli rôčky,
no prečo nevyskúšať čaro rýchlej schôdzky?
Možno dievča páči sa mi náramne,
či však obojstranná zhoda nastane?

Sa teraz, po dvoch rokoch pýtam: pamätáš si bozky pri Dunaji?
A hviezdy jarné – mená majú z bájí.
Čo ešte naplnilo spomienky?
Darčeky, bozky, žarty, snežienky?

Aj keď si bola u mňa na návšteve,
bol som ten, čo mnohé ešte nevie.
Netušil som, že raz budem lúbiť Mončiatko,
no poznal som ťa vtedy ešte prikrátke.

Nečakal som, že mi budeš nohu obväzovať,
že počty budú učiť, teba moje slová.
Tušenia vo mne nebolo
že ja raz budem oporou.
Tiež tvoj chlapec ružolíci,
nevedel o Ostražici.

7) K tridsiatim narodeninám

Zo Zemianskej dediny,
z osemčlennej rodiny.
O všetkých sa starávala s nehou,
prebývala zopár rokov na anglických brehoch.
Priviedla ju domov túžba púha,
tu si našla drzuckého druha.

Zapíšte si všetci za ušká,
že má rada netere a Matúška.

8) Valentínska báseň

Z noci a tmy tejto zimy Monča niečo prinieslo,
vraj má kdesi pod srdiečkom, ešte jedno srdiečko.
Nebola by zrejme psina
zabudnúť na Valentína
a tak píšem báseň pre tú,
čo zo tmy tvorí slniečko,
pod srdiečkom Mončiatkovým,
bije malé srdiečko.

Mončiatočko toto milé,
úlohu zložiť báseň prinieslo.
A tak, dve srdiečka oslavujem:
to srdiečko pod srdiečkom
a aj nad srdiečkom srdiečko.

9) Cestou zo stanice

Som na stanici Hlavnej,
vlak viezol pani učiteľku z jarných prázdnin,
beriem jej tašku, po chvíli mi vraví,
že dva termíny máme,
keď jej sestrička,
príde z Anglicka.

V jednu z tých sobôt by sme sa snád',
mohli vziať.
Vyberám si posledný deň v máji;
otázky kladiem,
veď riešime práve,
kde a ako budeme sa brať.

10) K tretiemu výročiu

8. marec za svoj medzinárodný deň majú ženy
a my tiež chceme mať ho vydarený.
Prehlasujem, že až kým sa tento deň skončí,
považujme ho za medzinárodný deň Monči.

Pred vyše tromi rokmi sa konali rýchle schôdzky na mieste zvanom Animal pub,
dva dni nato , teda 8. marca, čas na naše prvé rande nastal.
Prechádzky, hviezdy, bozky, sex;
ako sladko začiatky sa javia dnes.

Vraj mám radšej písať niečo nádherné,
inak si ma Monča podá nesmierne.

Raňajky, naplnili priestor môjho bruška,
a tak píšem o jej krásnych uškách.
Vidím ráno, upratala asi
a tak píšem ódu na jej krásne vlasy.

11) Spoved'

Zriekam. Zriekam.
Verím. Verím.
Oplodnil som.
A zajtra sa žením.

12) Báseň na požiadanie

Drahý ocinko a drahá maminka,
ste rodičmi Jožka, Manka, Hanky, Janka, mňa a Palinka.
Vám patrí všetka česť,
nie je ľahké chovať detí šesť.

Vstávali ste ku nám keď sme boli chorí,
pracovali ťažko na oravskom poli.

Roboty ste mali v dome, na poli,
nebáli ste sa ísť za ňou do hory
a k tomu – robili ste s nami úlohy.
Viem teraz, vedela som vlani,
som vám vďačná za starostlivosť, podporu vo vzdelávaní.

Život ľudí nesie, do rôznych kútov sveta,
vydávate práve, svoje štvrté dieťa.
Už nie doma, trošku ďalej máte vašu dcéru Moňu,
ale aj tak ste na druhej strane telefónu.

Zodpovedne prehlasuje dcéra vaša milá,
obrovská je Vaša vnútra sila.

Čo by bolo keby Vás nebolo?
Hoc sme veľkí, dodnes ste nám oporou.
Nevyslovená vďačnosť v srdci drieme,
rodičia drahí – ďakujeme.

13) O dievčati, ktoré volám Monča-mačka

Sápanie sa po Monči – po mačke.

Rozprávanie o Monči – o mačke.

Celý život pri Monči – pri mačke.

Celý život o Monči – o mačke.

14) Dvadsiateho prvého

Pamätáš na slová našej hostiteľky?

To vravela iba,

že jej občas chýba,

počuť že ju ľúbi.

V citoch problém nie je,

on skrátka nemá v sebe,

vravieť, že ju ľúbi.

Čo som počul mi z akýchsi príčin bolo povedomé.

A tak mi hlavou prebehlo,

že ty mi o láske budeš vravieť dvadsiateho prvého.

A od tej doby každý mesiac dvadsiateho prvého,

cedíš pomedzi zuby,

sloveso „ľúbim“

a zámeno „ Ťa“, rád od teba čujem to sloveso a zámeno.

15) Rodičovská

Snád' nemal som vravieť svojej žienke:

„si na dovolenke“.

Ona na to málo dá,

že materská a rodičovská sú dovolenkou zvané podľa zákona.

Keď prídem domov, chcela by sa rozprávať

počuť niečo iné ako „ňu-ňu, ňa-ňa-ňa“.

No ja túžim iba po tichu,

po rušnom dni, chcel by som si oddýchnuť.

Tiež skl'učuje ju, že dnes je tak:

z jej príjmu zostal iba rodičák.

16) 3D ultrazvuk

Tvoje brucho obnažené,

kto v ňom býva všetci vieme.

Čoraz viac na monitore,

moje dieťa, dieťa tvoje.

Syn záujem nemá,

radšej hrá sa on;

počujem riečiť teba,

že mám ho zobrať von.

Ak mám pravdu povedať, celkom sa mi to hodí,

možno je dôvod, prečo v brušku skrývajú sa plody.

No dnes je hlavná správa,

že je dcéra zdravá.

17) Životopis

Vravela si bude psina,
vybrala sa do Londýna.
Vravela si čas je možno,
pobaliť sa a ísť domov.

V cudzine už dneska nie je,
prechádza sa pri ramene.
Keď sa pozrie do kočíka,
pozerá sa na levíka.

Jej najväčšie šťastie:
že bábätko rastie.
Syn už chodí na ihrisko,
malá dcérka spinká tíško.

18) Obavy

Manželstvo nie je rande, pretlak povinností občas nebaví
a mám aj obavy.
Biznis je tvrdý a prísť môžu aj choroby či hospodárske krízy,
budeme vedieť s hypotékou vyžiť?

To, čoho sa bojím ešte viac,
sú démoni v nás.

Po hádavom dni, čo mám urobiť?
Asi sa skúsím s Mončou udobriť.

19) Moje prázdniny

Detičky moje, isto vás mám rád,
no neodmietnem tento prázdninový čas.
Do dedinky horskej maminka vás bráva,
kde inde by ste mali byť v týchto horúčavách?
Dnes je deň voľný, budem snád':
tvoriť, plávať, driemať, spať.

20) Tvoje prázdniny

Sedíme v horskej chatke, je tu dáky stôl.
Oproti kopce, na niektorých som bol.
Čítaš moje verše o prázdninách;
vravíš, že prázdniny si predstavuješ inak.

Čo mám písať zaraz povieš mi,
že vraj mám písať o tomto dni.

A tak ti píšem tieto slová,
že by tu bolo dokonale ak by niečo v tebe nemuselo upratovať
a plieť burinu.
Spomeniem ešte jednu tému nevinnú:
že naše deti,
si žijú život detí.
Celkový dojem z tohto mám:
je tu kl'ud a je tu fajn.

Večer mi vravíš čosi, čo až tak často doma nemáme,
najviac sa divím, že aj spontánne;
ani nevieš čo pre mňa znamená,
počuť, že som tvoja láska nepodarená.

21) Jamby pre manželku

Viem, že sa básne majú písať múzam ohnivým
a písať básne vlastnej žene čin je podivný,
no nech sa iný hanbí,
ja napíšem ti jamby.

Rád vidím, keď mi kojíš dieťa,
si vážim, že si zdrojom materského mlieka.
Si šampiónkou detských vzťahov,
to vidím večer, cez deň, ráno.

Na tvojom vzhľade mám rád najviac asi
že stále nosíš svoje dlhé vlasy.
Máš stále krásne líčka,
ty moja tvarohová buchtička.
Som popri všetkom z času na čas rád,
že ešte vieme spolu flirtovať.

Príloha 1 – Poetické schémy

Príloha tejto zbierky nadväzuje na prílohy „Poetické schémy“ zo zbierok Asfodelské lúky a Dievča menom Skema. V značení slabičných schém som však spravil jednu zmenu.

Zmena v značení slabičných schém

V značení vynechávam počet slabík, ak nezáleží na počte slabík vo verši a počet slabík neovplyvňuje iné verše.

V zbierka Dievča menom Skema som slabičné schémy značil nasledovne.

Č.	Názov	Typ slabičnej schémy		Slabičná schéma
		Podľa veršov	Podľa variantov	
1	U básnika	Kombinovaná	Invariantná	X ₁ A, X ₂ A, X ₃ B, X ₄ B, X ₅ C
8	Stymfalské vtáky	Schéma vedúcich veršov	Invariantná	XA, (X-1)A

Obidva zápisy sú korektné, ibaže v básni „U básnika“ je zápis zbytočne komplikovaný. Báseň obsahuje iba uvoľnené a voľné verše, na počte slabík nezáleží. Znaky pre počty slabík by som v tejto situácii vynechal. Iná situácia je v básni Stymfalské vtáky. Báseň sa skladá z dvojverší, počet slabík v druhom verši, je odvodený od počtu slabík v prvom verši. Slabičnú schému uvedených básní by som dnes značil nasledovne.

Č.	Názov	Typ slabičnej schémy		Slabičná schéma
		Podľa veršov	Podľa variantov	
1	U básnika	Kombinovaná	Invariantná	A, A, B, B, C
8	Stymfalské vtáky	Schéma vedúcich veršov	Invariantná	XA, (X-1)A

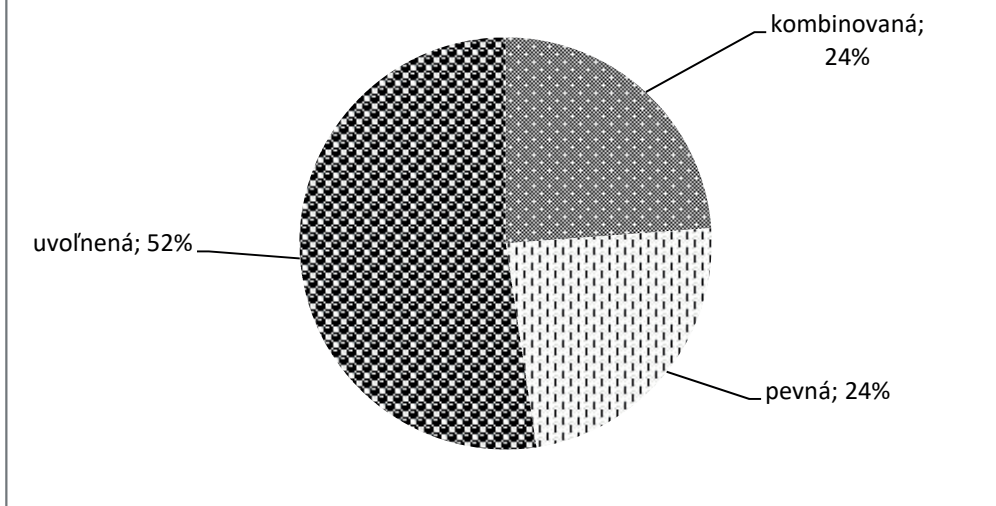
Plánované zvukové schémy básní

Nasledujúca tabuľka uvádza slabičné a tonické schémy, ktoré som plánoval použiť. Ak som sa však prepočítal, použil som inú schému.

Č.	Názov	Tonická schéma	Typ slabičnej schémy		Slabičná schéma
			Podľa veršov	Podľa variantov	
1	Dievčina z Oravy	jamb v II v I	kombinovaná	variantná	A, A v A
2	Pozor	jamb v II v I	uvoľnená	invariantná	A, A, A
3	Čo?	jamb v II v I	uvoľnená	variantná	A, A v A, A, A
4	Mačiatko	2×(I, II, III, V); 2×peón prvý; I, II, III, V	pevná	invariantná	7A, 7A, 8B, 8B, 7A
5	Meninová báseň	Ak má verš osem slabík Ω2 v Ω4 Ak má verš sedem slabík Ω1 v Ω3	pevná	invariantná	8A, 7B, 8C, 7B v 8A, 7B, 8A, 7B
6	K druhému výročiu	jamb v I	uvoľnená	invariantná	A, A
7	K tridsiatim narodeninám	–	uvoľnená	invariantná	A, A
8	Valentínska báseň	–	uvoľnená	invariantná	A, A, B, B, C, A, D, A, E, A, F, A, A
9	Cestou zo stanice	jamb v II v I	uvoľnená	invariantná	A, B, B, A, C, C, D, D, B, A, A, D
10	K tretiemu výročiu	–	uvoľnená	invariantná	A, A
11	Spoveď	2×čistý trochej; peón prvý II, V	pevná	invariantná	4A, 4B, 4C, 6B
12	Báseň na požiadanie	jamb v II v I	uvoľnená	variantná	A, A v A, A, A, A, A
13	O dievčati, ktoré volám Monča-mačka	2×(I, V, VIII) 2×(I, III, V, VIII)	pevná	invariantná	10A, 10A, 10A, 10A
14	Dvadsiateho prvého	jamb v II v I	kombinovaná	variantná	A, B, B, C, D, D, C v A, B, B, B, C, C, B
15	Rodičovská	jamb v II v I	uvoľnená	invariantná	A, A

Č.	Názov	Tonická schéma	Typ slabičnej schémy		Slabičná schéma
			Podľa veršov	Podľa variantov	
16	3D ultrazvuk	jamb v II v I v čistý trochej	kombinovaná	variantná	8A, 8A v A, B, A, B v A, A
17	Životopis	Pre osem slabičné verše (I, V, VII) v (I, VI, VII) v (I, III, V) v peón prvý v čistý trochej Pre šesť slabičné verše II, V	pevná	variantná	8A, 8A v 6A, 6A
18	Obavy	jamb v II v I	uvoľnená	invariantná	A, A
19	Moje prázdniny	jamb v II v I v čistý trochej	uvoľnená	invariantná	A, A
20	Tvoje prázdniny	jamb v II v I	uvoľnená	invariantná	A, A
21	Jamby pre manželku	jamb	uvoľnená	invariantná	A, A

Slabičná schéma

Príloha 2 – Stránka Zlaté dni

Zbierka „Monča-mačka“ je vydaná v slovenskom jazyku. V tomto jazyku je voľne šíriteľná na nekomerčné účely a bude zverejnená na stránke <http://www.zlatedni.com>.

Obsah

1)	DIEVČINA Z ORAVY.....	3
2)	POZOR.....	3
3)	ČO?	4
4)	MAČIATKO	5
5)	MENINOVÁ BÁSEŇ	5
6)	K DRUHÉMU VÝROČIU	6
7)	K TRIDSIATIM NARODENINÁM	7
8)	VALENTÍNSKA BÁSEŇ	7
9)	CESTOU ZO STANICE.....	8
10)	K TRETIEMU VÝROČIU	9
11)	SPOVEĎ.....	10
12)	BÁSEŇ NA POŽIADANIE.....	11
13)	O DIEVČATI, KTORÉ VOLÁM MONČA-MAČKA.....	12
14)	DVADSIATEHO PRVÉHO	12
15)	RODIČOVSKÁ.....	13
16)	3D ULTRAZVUK	13
17)	ŽIVOTOPIS.....	14
18)	OBAVY	14
19)	MOJE PRÁZDNINY	15
20)	TVOJE PRÁZDNINY	15
21)	JAMBY PRE MANŽELKU	16
	PRÍLOHA 1 – POETICKÉ SCHÉMY	17
	ZMENA V ZNAČENÍ SLABIČNÝCH SCHÉM.....	17
	PLÁNOVANÉ ZVUKOVÉ SCHÉMY BÁSNÍ.....	18
	PRÍLOHA 2 – STRÁNKA ZLATÉ DNI	20

librix.sk

ISBN 978-80-570-0605-3

9 788057 006053 >